Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH 2013

STAIDÉAR GNÓ – ARDLEIBHÉAL – PÁIPÉAR II

(160 Marc)

DÉ MÁIRT 11 MEITHEAMH 2013 – TRÁTHNÓNA 2.00 - 4.00

- Gabhann 40 marc le **GACH** ceist.
- Freagair **CEITHRE** cheist ar bith.
- Bronnfar marcanna ar obair, ar leagan amach agus ar chur i láthair mar aon le fóiliónna agus dátaí, de réir mar is cuí.
- Ba cheart go dtaispeánfaí an lá, an mhí agus an bhliain sna dátaí.
- Is ceadmhach áireamháin a úsáid.

1. **Ceist í seo a bhaineann le Leabhar Túsiontrála, le Mórleabhar agus le Comhardú Trialach.**

Freagair gach cuid den cheist seo:

Is gnó innealra é OXO Tta, agus bhí Bearta Creidmheasa agus bearta airgid thirim acu i mí Bealtaine 2013.

(A) Déan na bearta creidmheasa seo a leanas a thaifeadadh i Leabhar na nDíolachán agus i Leabhar na nAischur Isteach ag OXO Tta do mhí Bealtaine 2013.

Breac figiúirí cuí ó na leabhair sna cuntais mhórleabhair.

1/5/2013	Dhíol earraí ar cairde le KP Tta	Sonrasc Uimh. 11	€26,000 + CBL 23%
7/5/2013	Dhíol earraí ar cairde le SLD Tta	Sonrasc Uimh. 12	€14,000 + CBL 23%
18/5/2013	Earraí aischurtha ag KP Tta chuig OXO Tta	Nóta Creidmheasa Uimh. 3	€11,600 + CBL 23%

(15)

(B) Déan na Bearta Bainc seo a leanas a thaifeadadh do mhí Bhealtaine 2013 i Leabhar Miondealaithe Airgid Thirim OXO Tta.

Breac na figiúirí cuí i gCuntais an Mhórleabhair.

Nóta: Miondealaigh na Bearta Bainc agus tú ag baint úsáide as na ceannteidil seo a leanas i gcolún an airgid:

Taobh an Dochair (Fáltais):	Banc	Díolacháin	CBL	Scairchaipiteal	Feichiúnaithe
Taobh an Chreidmheasa (Íocaíochtaí):	Banc	Ceannacháin	CBL	Pá	

4/5/2013	D'infheistigh scairshealbhóir €60,000 agus lóisteáladh é sin			Admháil Uimh. 1
11/5/2013	Ceannacháin le hathdhíol	(Seic Uimh. 1)	€24,000 + CBL 23%	
17/5/2013	D'íoc pá	(Seic Uimh. 2)	€7,200	
26/5/2013	Lóisteáladh díolacháin		€34,440 (€28,000 + CBL €6,440)	
31/5/2013	D'íoc SLD Tta €10,000 agus lóisteáladh é sin			Admháil Uimh. 2

(16)

(C) Comhardaigh na cuntais ar an 31 Bealtaine 2013 agus bain amach Comhardú Trialach ar an dáta sin.

(9)

(40 marc)

2. **Ceist í seo a bhaineann le Díolacháin, Doiciméid Ghnó agus Leabharchoimeád**.

***Freagair gach cuid den cheist seo**:*

(A) '*Ní mór do ghnónna iarracht a dhéanamh a gcustaiméiri a shásamh i gcónaí'.*

(i) Luaigh **dhá** chúis go ndéanfadh gnó iarracht a gcustaiméirí a shásamh i gcónaí.

(ii) Conas ba cheart do ghnó plé le gearáin custaiméirí?

(7)

(B) Baineann na sonraí seo a leanas le díolacháin earraí ar cairde ag MEÁNLAE Tta le PM Tta, 20 Bóthar na gCloch, Teamhair, Co. Uíbh Fhailí, do mhí Bealtaine 2013.

Ar an 1 Bealtaine bhí fiacha €1,200 ag MEÁNLAE Tta ar PM Tta.

Tharla na bearta seo a leanas i rith mhí Bealtaine 2013.

3/5/2013 Chuir MEÁNLAE Tta Sonrasc Uimh. 23 chuig PM Tta ar €17,500 + CBL 23%
10/5/2013 Chuir MEÁNLAE Tta Nóta Creidmheasa Uimh. 5 chuig PM Tta ar €3,700 + CBL 23%
29/5/2013 Fuair MEÁNLAE Tta Seic Uimh. 345 ó PM Tta ar €12,000.

Ar an 31 Bealtaine 2013 chuir MEÁNLAE Tta Ráiteas Cuntais Uimh. 56 chuig PM Tta.

(i) Luaigh **dhá** nós imeachta ar cheart do MHEÁNLAE Tta a úsáid agus iad ag próiseáil Ráiteas Cuntais a chuireann siad amach.

(ii) Comhlánaigh an Ráiteas Cuntais Uimh. 56 bán *ar an mbileog atá curtha ar fáil leis an bpáipéar seo*.

(iii) Comhlánaigh an Seic Uimh. 345 agus an comhdhuille sínithe ag Póilin Ní Mhuiríosa *ar an mbileog atá curtha ar fáil leis an bpáipéar seo.*

(iv) Taifead an seic íoctha ag PM Tta i Leabhar Miondealaithe Airgid Thirim PM Tta *ar an mbileog atá curtha ar fáil leis an bpáipéar seo.*

(33)
(40 marc)

3. **Ceist í seo a bhaineann le Measúnú Gnó agus le hÁrachas Gnó**.

Freagair gach cuid den cheist seo:

(A) Is gnó soláthar glasraí é ITH Tta atá bunaithe san Uaimh, Co. na Mí. Sholáthair na stiúrthóirí an t-eolas seo a leanas faoi ITH Tta do na blianta 2012 agus 2011.

Cóimheas	**2012**	**2011**
Corrlach Glan	8%	5%
Cóimheas Reatha	1.1 : 1	2.3 : 1
Ráta Láimhdeachas Stoic	26 uaire	20 uaire

(i) Agus tú ag baint úsáide as an eolas thuas, déan comparáid idir feidhmíocht ITH Tta agus déan trácht uirthi do na blianta 2012 agus 2011.

(ii) Luaigh conas a d'fhéadfadh ITH Tta feabhsú mar a raibh a fheidhmíocht mí-shásúil.

(iii) Sholáthair na stiúrthóirí an t-eolas seo a leanas faoi ITH Tta do na blianta 2012 agus 2011.

Cóimheas	**2012**	**2011**
Toradh ar Chaipiteal in Úsáid (€400,000)	2%	2%

Is é an ráta úis reatha ar Thaiscí Bainc de €400,000 ná **6.5**%.

Dá mbeifeá i do scairshealbhóir ag ITH Tta an mbeifeá sásta leis an Toradh ar Chaipiteal in Úsáid? Tabhair **dhá** chúis le do fhreagra.

(18)

(B) Táirgeann ITH Tta a nglasraí féin go léir. Tá Innealra, Veain Seachadta, Foirgnimh agus Stoc acu agus fostaíonn siad triocha fostaí.

Is mian le ITH Tta athbhreithniú a dhéanamh ar a gcumhdach árachais agus mar sin iarrann siad ort na ceisteanna seo a leanas a fhreagairt:

(i) Ainmnigh saghas **amháin** árachais atá riachtanach do ITH Tta de réir an dlí.

(ii) Luaigh **trí** shaghas **eile** árachais ar cheart do ITH Tta a cheannach. Tabhair cúis le gach saghas árachais a luann tú.

(iii) Mhol an t-árachóir do ITH Tta árachas €300,000 a chur ar a bhfoirgnimh ach shocraigh siad ar árachas €240,000 a chur orthu. Rinne tuile damáiste €40,000.

Ríomh an méid cúitimh a gheobhaidh ITH Tta. Mínigh do fhreagra.

(22)

(40 Marc)

4. **Ceist í seo a bhaineann le Cuntais Chríochnaitheacha agus Clár Comhardaithe**.

Freagair gach cuid den cheist seo:

Baineadh an Comhardú Trialach seo a leanas as leabhair BARR Tta, siopa crua-earraí, ar an 31 Nollaig 2012. Is é an Scairchaipiteal Údaraithe ná 450,000 gnáthscaireanna ar €1 an ceann.

COMHARDÚ TRIALACH BARR Tta **ar an 31 Nollaig 2012**	**Dr** **€**	**Sr** **€**
Stoc Tosaigh 01/01/2012	10,000	
Ceannacháin agus Díolacháin	104,000	310,000
Carraeireacht Isteach	6,000	
Coimisiún Infhaighte		8,000
Fógraíocht	16,000	
Árachas	10,700	
Pá	67,000	
Foirgnimh	380,000	
Innealra	160,000	
Feichiúnaithe agus Creidiúnaithe	15,000	17,000
Airgead Tirim	3,000	
Rótharraingt Bhainc		10,000
Iasacht 30 bliain		30,000
Díbhinní Íoctha	33,300	
Cúlchistí (Comhardú Brabúis agus Caillteanais)		60,000
Scairchaipiteal Eisithe: 370,000 gnáthscaireanna ar €1		370,000
	805,000	805,000

(A) Iarrtar ort **Cuntas Trádála, Cuntas Leithghabhála Brabúis agus Caillteanais** BARR Tta a ullmhu don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2012 maille le **Clár Comhardaithe** amhail ar an dáta sin.

Tugtar an t-eolas seo a leanas duit amhail ar an 31 Nollaig 2012

(i)	Stoc Deiridh	€12,000
(ii)	Coimisiún infhaighte dlite	€ 1,400
(iii)	Fógraíocht dlite	€ 4,000
(iv)	Árachas réamhíoctha	€ 1,300
(v)	Dímheas:	Foirgnimh 2½ % Innealra 15%

(35)

(B) Dá mbeadh a thuilleadh maoinithe ag teastáil ó BARR Tta, cá mhéad a d'fhéadfadh sé é a fháil trí eisiú gnáthscaireanna?

(5)

(40 marc)

5. **Baineann an Cheist seo le Cineálacha Úinéireacht Ghnó, Margaíocht agus Plean Gnó**.

***Freagair gach cuid den cheist seo**:*

'Toisc go bhfuil cúig ghnó, ar an meán, ag dúnadh gach lá, tá sé riachtanach go roghnófaí an cineál ceart úinéireacht ghnó agus go n-ullmhófaí plean gnó nuair a bhíonn gnó á bhunú'

(A) Dhéan comparáid idir Trádálaithe Aonair agus Cuideachtaí Teoranta Príobháideacha, mar cineálacha úinéireacht ghnó, faoi na ceannteidil seo a leanas:

Úinéireacht Dliteanas Brabúis

(12)

(B) Is iad Pól Ó Broin, Áine Nic Ghabhann agus Antóin Ó Ceallaigh stiúrthóirí cuideachta nua-bhunaithe caomhnú fuinnimh ar a nglaotar PAT Tta.

Iarfheistíonn PAT Tta, atá suite ag Caolsráid an Phoill, Luimneach, tithe chun cailliúint teasa a laghdú.

Is é Pól Ó Broin an Bainisteoir Margaíochta, is í Áine Nic Ghabhann an Bainisteoir Airgeadais agus Antóin Ó Ceallaigh an Bainisteoir Táirgíochta. Is é AIB banc an chuideachta.

Thaispeáin taighde a rinne PAT Tta:
Go bhfuil margadh féideartha 600,000 teaghlach ann.
Is iad na príomhiomaitheoiri ná FANTE Tta agus LEANTEAS Tta.

Sholáthair PAT Tta na sonraí seo a leanas:

Is é an costas ar theach a iarfheistiú ná €5,500.
Is é an praghas díota ná costas móide marcáil suas 30%.
Ceaptar go n-iarfheisteoidh PAT Tta 300 teach i 2013.

Teastaíonn €750,000 ó PAT Tta chun lántairgeadh a chur ar siúl. Soláthróidh gach ceann de na stiúrthóirí €100,000. Tá súil ag PAT Tta le deontas €200,000 agus gheobhaidh siad an fuílleach ar iasacht ón mbanc.

(i) Ríomh an praghas díola, is é sin, an praghas a bheidh ar gach úinéir tí a íoc chun teach a iarfheistiú agus cuir isteach do fhreagra *i roinn ábhartha an Phlean Gnó a cuireadh ar fáil leis an bpáipéar seo*.

(ii) Liostáil **trí** mhodh chun táirgí agus seirbhísí PAT Tta a chur chun cinn. Cuir do fhreagra *isteach i roinn ábhartha an Phlean Gnó a cuireadh ar fáil leis an bpáipéar seo.*

(iii) Ríomh méid na h-iasachta a bheidh ar PAT Tta a fháil. Cuir isteach do fhreagra *i roinn ábhartha an Phlean Gnó a cuireadh ar fáil leis an bpáipéar seo.*

(iv) Comhlánaigh go hiomlán, an chuid eile den *Phlean Gnó a cuireadh ar fáil leis an bpáipéar seo* dátaithe 11/6/2013.

(28)
(40 marc)

6. **Baineann an Cheist seo le Costas Seachadta agus le Fostóir**.

Freagair gach cuid den cheist seo:

(A) Soláthraíonn TÁILLDE Tta, Bré, soláthraí boscaí, a fheidhmíonn 260 lá oibre sa bhliain, an t-eolas seo a leanas:

- An fad a thaistealaítear gach lá ná 850 ciliméadar
- Is féidir leis an veain díosail 40 ciliméadar a thaisteal ar líotar amháin
- Is é an costas ar líotar díosail ná €1.55
- Íoctar €840 pá comhlán le Michelle Ní Dhubhlainn, an tiománaí, le haghaidh seachtain cúig lá
- Íoctar €360 pá comhlán le Bernadette Ni Dhuinn, an cúntóir, le haghaidh seachtain cúig lá
- Is é íocaíocht ÁSPC an fhostóra ná 4.25% den phá comhlán
- Cosnaíonn Cáin Mhótair Bhliantúil €1,820
- Is é an t-Árachas Bliantúil Mótair ná €3,120
- Cosnaíonn Deisiúcháin Bliantúla €1,300
- Cosnaíonn Táillí Dolla €30 gach lá.

Ríomh **gach ceann** díobh seo a leanas. (Lipéadaigh gach freagra go soiléir.)

(i) Costas Díosail le haghaidh lá amháin.

(ii) Costas Iomlán Oibre le haghaidh lá amháin ag cur ÁSPC an fhostóra **san áireamh**.

(iii) An Costas Iomlán ar Cháin Mhótair, ar Árachas Mótair agus ar Dheisiúcháin Mhótair le haghaidh lá amháin.

(iv) An Costas Iomlán ar Iompar le haghaidh lá amháin.

(22)

(B) Iarrann TÁILLDE Tta ort cabhrú leo a gcostas seachadta a laghdú.

Mínigh **dhá** shlí inarbh fhéidir leo a gcostais seachadta a laghdú.

(6)

(C) Bhí roinnt fadhbanna tionscail ag TÁILLDE Tta le déanaí. Níl sé cinnte faoi chearta agus faoi chúraimí an chuideachta mar fhostóir.

(i) Minigh **dhá** cheart a bhaineann le fostóiri.

(ii) Mínigh **dhá** chúram a bhaineann le fostóirí.

(12)
(40 marc)

Leathanach Bán